

Deel 2: Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens:

De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) de naam en het adres of maatschappelijke zetel van de initiatiefnemer;

BVBA Terra Maris, Koningsstraat 48, 8400 Oostende

b) het erkenningsnummer van de erkende archeoloog;

Janiek De Gryse, OE/ERK/Archeoloog/2015/00043

c) de naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog;

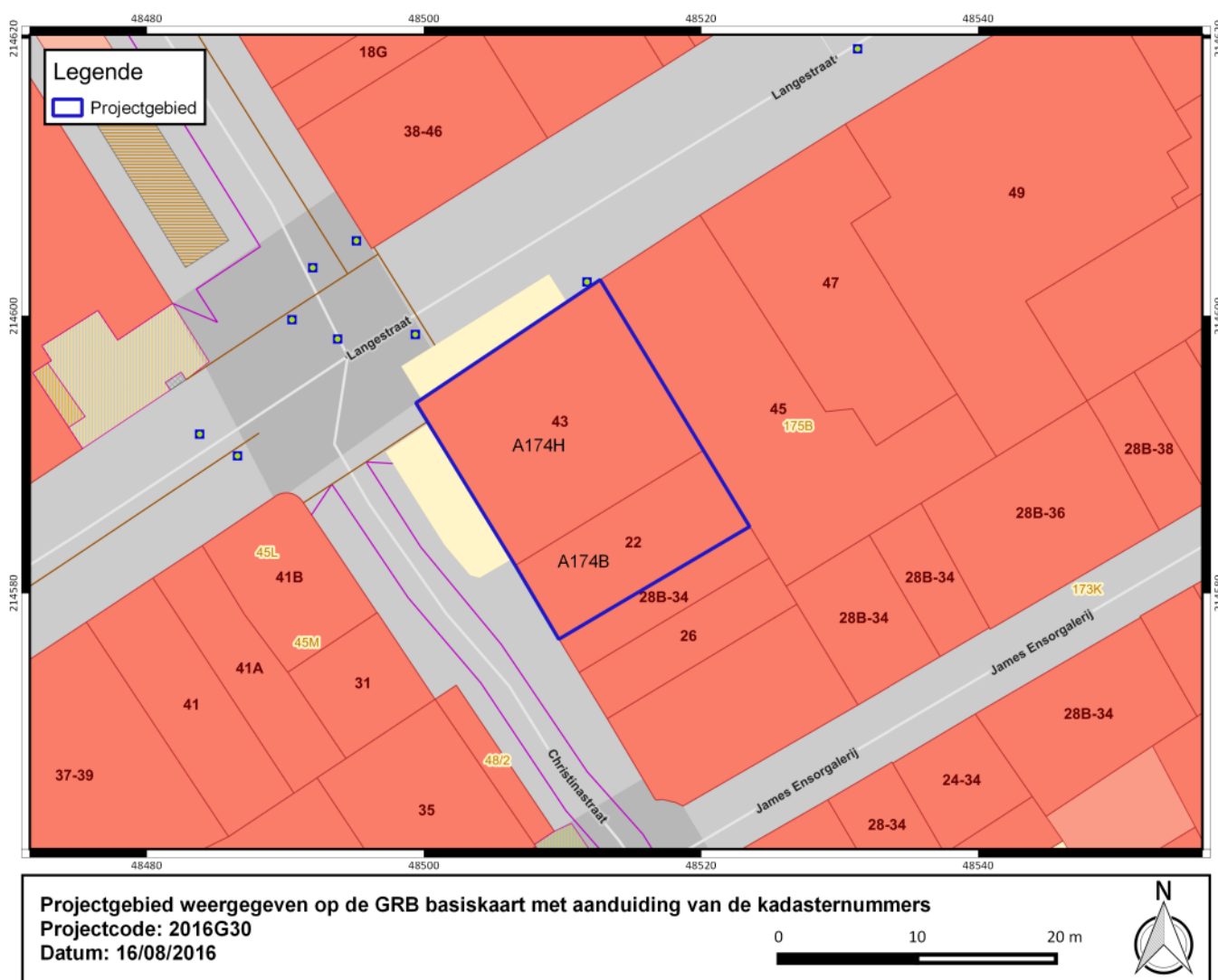
Janiek De Gryse, Ten Briele 14 bus 15, 8200 Sint-Michiels-Brugge

d) de locatie van het vooronderzoek met vermelding van provincie, gemeente, deelgemeente, adres, toponiem en bounding box in Lambertcoördinaten (EPSG:31370);

Oostende, Christinastraat 20 & 22, /, $X_{\min} = 48378$, $Y_{\min} = 214487$, $X_{\max} = 48666$, $Y_{\max} = 214687$

e) het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje.

Oostende 1ste afd., sectie A, nrs. 174B en 174H

Figuur 37: Projectgebied weergegeven op de GRB basiskaart met aanduiding van de kadastranummers (bron: Geopunt).

2.2 Synthese

Oostende-projectgebied Christinastraat-Langestraat is gelegen in het historisch stadscentrum van Oostende, op de hoek van de Christinastraat en de Langestraat en vormt het onderwerp van dit Programma van Maatregelen.

Aanleiding van het vooronderzoek vormt de bouw van een meergezinswoning, na afbraak van de huidige bebouwing. De huidige bebouwing wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van een grote kelderruimte. Volgens de aangeleverde gegevens is ca. 80% van het projectterrein verstoord door onderkelderde ruimtes. De diepte van de kelder bedraagt min. 3.36m, incl. de vloerplaat.

Op basis van het bureauonderzoek werd een gespecificeerde verwachting en inschatting van het archeologisch potentieel van de te onderzoeken percelen opgesteld. De impact van de geplande werken werd getoetst aan gekende historische en archeologische gegevens.

Het projectgebied wordt bodemkundig geclassificeerd als kunstmatige grond (OB).

Het projectgebied is gelegen in het hart van de nieuwe middeleeuwse stad, die na de Sint-Vincentiusstormvloed van 1394 volledig heropgebouwd werd ten zuiden van de oorspronkelijke stad. Het terrein maakt deel uit van een laatmiddeleeuws bouwblok, dat aan noordelijke zijde begrensd wordt door de Langestraat. Deze straat maakte deel uit van het sterk geometrische stratenpatroon, kenmerkend voor de 'Nieuwe Stad'.

In het verleden werd in de onmiddellijke omgeving van het projectgebied reeds archeologisch onderzoek uitgevoerd. Op de site Van Iseghemlaan I, die zich aan noordelijke zijde tegenover het huidige projectgebied bevindt, werden heel wat laatmiddeleeuwse sporen aangetroffen, die een inzicht geven in het ontstaan en de ontwikkeling van dit stadsdeel. Verder werden heel wat sporen aangetroffen, die in verband te brengen zijn met het Beleg van Oostende (1601-1604). De site lag tijdens het beleg immers middenin een belangrijke strategische zone, nl. op de noordwesthoek van de versterkte stad ter hoogte van de westelijke havengeul en ten zuiden van het oude stadsdeel. Deze ligging verklaart zowel de vondst van militaire structuren als van oorlogsslachtoffers. Tenslotte werden ook sporen aangetroffen, die in verband te brengen zijn met de heropbouw van de stad na het beleg.

2.3 Gemotiveerd advies

Voor het projectgebied Oostende Christinastraat-Langestraat wordt geen verder archeologisch onderzoek aanbevolen. Het bureauonderzoek heeft verschillende argumenten aangebracht, waarom aanvullend archeologisch onderzoek als weinig zinvol wordt beschouwd.

Het belangrijkste argument om af te zien van verder archeologisch onderzoek is de grote mate van versterking van het projectgebied. Ca. 80% van het terrein is verstoord door kelders; de diepte van de kelder bedraagt min. 3.36m incl. vloerplaat.

Hoewel op basis van de opgravingsverslagen van de nabijgelegen site Van Iseghemlaan het niveau waarop de archeologische sporen voorkomen niet afgeleid kan worden, is de trefkans van sporen onder de vloerplaat van de huidige kelder klein. Enkel de onderkant van diep ingegraven sporen zoals bijvoorbeeld één van de walgrachten, gegraven tijdens het beleg, zou op dit niveau nog bewaard kunnen zijn. De bodem onder de kelders wordt slechts minimaal verstoord: hoogstwaarschijnlijk worden ze verbrokken op de locaties van de paalfunderingen en worden de kelders daarna opgevuld.

Slechts 20% van het projectgebied is niet verstoord door recente kelders. Indien in deze zone archeologische resten bewaard zouden zijn, daterend van voor of na het beleg van Oostende, zou verder onderzoek slechts een zeer beperkte kenniswinst opleveren. Door de beperkte oppervlakte kan immers slechts weinig inzicht verkregen worden in de ruimtelijke samenhang van de sporen.

Uit het voorgaande blijkt duidelijk dat de financiële kost die een vooronderzoek met ingreep in de bodem in de vorm van een proefsleuf/proefputten of een vlakdekkende opgraving met zich meebrengt, niet in verhouding zou staan tot de eventuele meerwaarde die een archeologisch onderzoek zou kunnen opleveren. Hoewel verder onderzoek altijd zinvol kan zijn, zou dit, in geval van een positief resultaat, slechts in een zeer beperkte mate een meerwaarde zijn voor het archeologisch inzicht in de omgeving. Op basis van deze kosten-baten afweging moet in dit geval afgezien worden van verder archeologisch onderzoek.

Uiteraard moet wel gewezen worden op de bestaande archeologische meldingsplicht, conform artikel 5.4.1 van de vigerende wetgeving met betrekking tot het onroerend erfgoed.

2.4 Conclusie

De bvba Terra Maris plant afbraakwerken en de realisatie van een nieuwbouw op de hoek van de Langestraat en de Christinastraat te Kortrijk. Deze werken vormen een mogelijke bedreiging voor het archeologisch erfgoed. Hoewel op basis van de beschikbare bronnen een archeologische vindplaats in het niet-verstoorde deel niet uitgesloten kan worden, laat de kosten-baten afweging niet toe verder archeologisch onderzoek aan te bevelen. Bijgevolg wordt voor de twee percelen waarop deze archeologienota betrekking heeft een vrijgave vooropgesteld.

Deel 3: Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

JACOBS P., DE CEUKELAIRE M., MOERKERKE G. EN POLFLIET T., 2002. Toelichtingen bij de Geologische Kaart van België - Vlaams Gewest, Kaartblad 4-5-11-12, Blankenberge-Westkapelle-Oostduinkerke-Oostende. Belgische Geologische Dienst en Vlaamse overheid, afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen, 71p.

PIETERS M. E.A. 2005, *Oostende: Stadsvernieuwing en archeologie. Een balans van 10 jaar archeologisch onderzoek van het Oostendse bodemarchief*. Oostende.

VAN RANST, E. & SYS, C. 2000. *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen*. Universiteit Gent.

ZEEBROEK I. E.A. 2002, *Van schorre tot slagveld: een verkenning van het landschap van Testerep, Leffinge en Oostende van de vroege Middeleeuwen tot het beleg van Oostende (1601-1604)*. Brugge, Provincie West-Vlaanderen.

ZEEBROEK I. & PIETERS M. 2004: *Tussentijds rapport van het archeologisch onderzoek met betrekking tot de sites Oostende-Monacoplein (MON) en Oostende-Van Iseghemlaan (VIL), december 2003-maart 2004*, Brussel.

ZEEBROEK I. & PIETERS M. 2005: *Afsluitend rapport van het archeologisch onderzoek in Oostende, op het Monacoplein en aan de Van Iseghemlaan*, Brussel.